

Zpravodaj

Kocianovy houslové soutěže

Pátek 8. 5. 2009

51. ročník KHS

číslo 3

HUDEBNÍ FESTIVAL KOCIANOVO ÚSTÍ

O rozhovor jsem požádala koho jiného než otce festivalu Jaroslava Svěceného.

Mohl byste říct, zda se něco změnilo ve vývoji festivalu za poslední rok?

Určitě. Festival je dnes už propojenou nádobou. Kocianovo Ústí je festival a houslová soutěž. KHS je absolutní součástí Kocianova Ústí. Nemá smysl říkat, že KHS je něco jiného, že festival je víc nebo míň. Kocianovo Ústí jsou oslavy hudby. A to byl náš cíl od samého začátku úvah.

Už jsem to mnohokrát zmiňoval, ale je dobré to říci znovu. Festival vznikl proto, abychom podpořili soutěž. Ta se před pár lety dostala do určitých problémů. Nevědělo se, jak se bude dál pokračovat, aby se vše nejen ekonomicky zvládlo. Byly velmi kvalitní koncerty a bylo na nich pár lidí.

Největší změnu oproti loňskému roku vidím v tom, že roste zájem o Kocianovo Ústí.

Mám velkou radost, že sály začínají být naplněné. Snažili jsme se z Kocianova Ústí udělat nejen oslavu velikého rodáka Mistra Jaroslava Kociana, ale taky místo, kam se mohou sjíždět lidé, kteří mají zájem o muziku a mají ji rádi. Není to jen o klání, o rozdělování cen, o soutěži dětí, ale je to motivační věc.

Dáváme najevo, že tady kultura je. Například zítřejší multižánrový koncert by mohl nalákat další lidi, další generace, které mají zájem o hudbu. A je důležité, aby to pokračovalo. Aby to po nás někdo převzal. Je třeba tady zadělat na něco, na co budou navazovat další generace.

Co jste připravili

v letošním roce pro festivalové fanoušky?

Festival byl zahájen výstavou, na zahajovací koncert jsme pozvali loňského laureáta, čtvrteční večer budou mít posluchači možnost poslechnout si zajímavou kombinaci varhan, klasické kytary a houslí. V pátek se sejdou hudebníci čtyř různých žánrů – klasické hudby, rockové hudby, world music a jazzu - a představí nám

foto: Foto Irena

Program dnes

KHS

- 9:00** 2. kolo III. kategorie
vyhlášení výsledků III. kategorie
30 minut po ukončení 2. kola
- 14:00** 2. kolo IV. Kategorie
vyhlášení výsledků IV. kategorie
30 minut po ukončení 2. kola

Kocianovo Ústí

- 19:30** Chrám Nanebevzetí Panny Marie
Vivaldianno MMVIII
Projekt houslisty Jaroslava
Svěceného a skladatele Michala
Dvořáka

projekt Vivaldianno, který je velmi oblíbený a zajisté do chrámu Nanebevzetí Panny Marie přiláká i posluchače jiných žánrů. Tím, že festival nebude tak konzervativní, bychom chtěli přilákat více lidí a zaujmout je, aby přišli zas.

Proč jste jako místo konání tohoto koncertu zvolili chrám a ne Roškotovo divadlo?

V Roškotově divadle je horší akustika a nemá tu správnou atmosféru. Celý projekt vychází totiž z baroka. Přesto je to ale multižánrová záležitost, zapojí se bicí, australský domorodý nástroj didgeridoo, kytara a různé zvukové efekty. Už máme vyzkoušené, jak historické prostory na lidi působí. Velkého náporu posluchčů se nebojíme, máme připraveny židle a ještě dalších sto lidí bude moci stát, takže předpokládáme, že 400 lidí se dovnitř vejde.

Děkuji za příjemné povídání.

-LJ-

SENÁTORKA FANDÍ NAŠÍ SOUTĚŽI

Mezi příznivce a obdivovatele výkonů mladých houslistů na Kocianově houslové soutěži patří naše senátorka Ludmila Müllerová. Pomáhala organizátorům navázat kontakty s japonským velvyslanectvím i při přípravě projektů prostřednictvím ministerstva kultury. Přispěla i finančním darem. Této podpory si organizační výbor nesmírně cení. Bohužel pracovní povinnosti tentokrát paní senátorce neumožnily, aby se osobně zúčastnila některé z akcí letošního festivalu Kocianova Ústí, a tak alespoň touto cestou srdečně zdraví všechny účastníky KHS.

POZVÁNÍ NA VÝSTAVU

V době konání KHS můžete navštívit v Galerii pod radnicí výstavu grafiky, kterou připravil Klub přátel umění. Svá díla zde představuje pražská výtvarnice Olga Vychodilová. Tímto zveme soutěžící a jejich doprovod k návštěvě. Galerie bude otevřena i v sobotu po dopoledním přijetí účastníků soutěže na ústecké radnici.

JOSEF SUK UVÁDÍ MLADÉ TALENTY

Na koncertu dostávají každoročně příležitost nejlepší žáci Hudební školy hlavního města Prahy a hudebních tříd Gymnázia J. Nerudy. Na snímku je Pavla Tesařová ze třídy prof. H. Metelkové s Josefem Sukem při provedení Vivaldiho Koncertu c-moll pro dvoje housle za doprovodu Pražské komorní filharmonie. Koncert se konal 10. 3. 2009 ve Španělském sále Pražského hradu.

**ON-LINE
TV
WWW.KHS.CZ**

Ve středu v podvečer se místní i přespolní milovníci vážné hudby vypravili do Roškotova divadla, aby vyslechli libé tóny linoucí se z nástrojů skutečných mistrů. Konal se totiž zahajovací koncert již 4. ročníku hudebního festivalu Kocianovo Ústí, kde se za doprovodu Komorní filharmonie Pardubice představil Matouš Michal, loňský laureát Kocianovy houslové soutěže. Každý večer z následujících tří festivalových dní se vždy v půl osmé můžeme těšit na jeden ze vzácných koncertů hudebních umělců. Ve čtvrtek to bude Slavnost strun a píšťal v chrámě Nanebevzetí Panny Marie, kde uslyšíme houslistu Jaroslava Svěceného, varhaníka Josefa Popelku a kytaristu Miloslava Klause. V pátek budeme svědky představení hudebního projektu Vivaldianno MMVIII houslisty Jaroslava Svěceného a skladatele Michala Dvořáka, a to taktéž v chrámě Nanebevzetí Panny Marie. Celé hudební čtyřdenní uzavře

foto: Petr Wagenknecht

sobotní závěrečný koncert vítězů a laureáta 51. ročníku KHS v Roškotově divadle.

Fakt, že následující hudební události opravdu budou stát za návštěvu, předesílá právě již proběhnuvší zahajovací koncert. Kolem sedmé hodiny večerní se návštěvníci plni očekávání pošli usazovat v hledišti Roškotova divadla, fotografové pro sebe hledali nejprůhodnější místo a pobíhali sem tam, ve foyer se v hloučkách diskutovalo, srdečně zdravilo a potřásalo rukama. Jakmile však zazněl gong oznamující začátek představení, všichni ztichli a soustředili svou pozornost na pódium. Nejprve promluvili pan Pavel Sedláček, předseda správní rady Nadačního fondu Mistra Jaroslava Kociana, pan Jaroslav Svěcený, umělecký ředitel festivalu, a pan Luboš Bäuchel, místostarosta města Ústí nad Orlicí. Všichni tři nás přivítali,

foto: Petr Wagenknecht

pronesli pár krásných slov o tradici a významu festivalu i soutěže a popřáli bohaté kulturní zážitky. To už ale na pódium s připravenými židlemi nastoupilo bezmála čtyřicet hudebníků se svými nástroji následováni panem dirigentem Svárovským. Už samotné ladění bylo kouzelné, alespoň pro moje laické ucho. Následovala předehra k opeře Lazebník sevilský od skladatele G. Rossiniho, již se orchestr představil. Nedá se slovy vyjádřit, jak na mě tato hudba zapůsobila, myslím, že za vše hovořil opravdu dlouhý potlesk. Ve druhé a třetí části koncertu jsme slyšeli plejádu skladeb od N. Paganiniho a F. Mendelssohna – Bartholdyho v podání sólisty Matouše Michala a za doprovodu orchestru. Publiku se tajil dech při neuvěřitelně vysokých tónech houslí, poskakovalo v sedadlech, když zněly veselé a hravé melodie, a všem nám zůstával rozum stát nad dokonalou souhrou celého tělesa. Hodina utekla jako voda a my v hledišti jsme těm na jevišti vzdali hold několikanásobným aplausem a povstáním. Matoušovi byl předán pamětní dárek a pak už nezbylo než se zvednout a opustit sál. Pro mě však ještě kulturní večer nekončil. Vyšla jsem se totiž do zákulisí, abych si mohla popovídat s Matoušem, hrdinou večera.

foto: Petr Wagenknecht

-AJ-

O Matoušovi, loňském laureátovi Kocianovy houslové soutěže a velmi úspěšném a nadějném mladém houslistovi, jsme toho už každý slyšel i četl mnoho. Víme všechno o jeho úspěších a houslové kariéře (informace můžete najít i v brožurce Kocianovo Ústí 2009). Sám mi prozradil, že není příznivcem takovýchto sáhodlouhých životopisů a výčtů vítězství a profesorů, to podle něj stejně nikdo nečte. I proto jsem se rozhodla zaměřit se spíš na něj jako na člověka. Z formálního rozhovoru se vyklubalo velmi příjemné povídání o všem možném i nemožném. Dostali jsme se na Američany, Facebook, Ewu Farnou i politickou situaci u nás. Vy si můžete přečíst alespoň výtah z naší rozmluvy, která probíhala v ladírně Roškotova divadla po krásném koncertě ku příležitosti zahájení festivalu Kocianovo Ústí.

Pamatuješ si, jaká byla první písnička, kterou jsi uměl na housle zahrát?

Tak to budu muset přemýšlet. Nějaká národní písnička nebo Halí, belí. A pak ještě něco s liškou a bubnem.

Já se ti přiznám, že pro mě jsou housle jeden z nejnepochopitelnějších a nejtěžších nástrojů. Jak to vidíš ty?

No, já chápu, že to tak může někomu připadat, ale taky chápu, jak na ně může někdo hrát (směje se).

Já jako laik nevidím nic, co by se na tvé hře dalo zlepšit. Prozradíš mi, co se tedy vlastně ještě učíš?

To je ten pohled, že někdo už neví, kam by to šlo ještě posunout. Jenže na té nejvyšší úrovni už nejde o to zahrát čistě nebo rytmicky, tak tam hrají všichni. Záleží spíš na výrazu a agogice, to poznají lidé, co tomu rozumí. A hlavně musí člověk něčím „vyčuhovat“ a to můžou předat právě ta největší profesorská „esa“.

Cítíš se být mezi svými vrstevníky nějak jiný, nebo jen prostě nemáš tolik času a občas si „odskočíš“ na druhou polokouli na koncert nebo soutěž?

Ne, tak to vůbec. Já jsem úplně normální člověk, to je hlavní, abych to vůbec mohl dělat. Na pódiu to prostě musí vypadat normálně.

Stíháš se věnovat ještě nějakým koníčkům?

Jistě, rád si zakopu fotbal, zahraju hokej na playstationu...Není to nijak často, ale když mám chuť. Housle беру jako povolání i jako zábavu.

Je asi zbytečné se tě ptát, jestli se tvůj život změnil třeba tím stipendiem v Americe. Bylo hodně těžké se odloučit od rodiny, přátel...?

Tak pro mě jsou na prvním místě housle, pak škola. Ted' na konzervatoři vlastně housle a škola. Já v podstatě už druhým rokem nežiji s rodiči, protože studuji v Praze. Takže do Ameriky to nebylo tak těžké, vlastně poprvé jsem tam jel ve třinácti letech. Ale tak zvládl jsem to a беру to jako zkušenost, docela jsem se tam „otloukl“.

Myslíš si, že studium v zahraničí je pro tebe velká výhoda do budoucna?

Určitě, hlavně co se týče kontaktů. To je velká výhoda.

A nějaký postřeh Čecha studujícího v Americe?

Američtí studenti jsou mladí, komunikativní. Když vidí, že nám to hraje, tak se rádi přátelí. Vůbec nevědí, kde nějaká Česká republika je, ale už tím, že pocházíme z Evropy, jim připadáme trochu jako „exoti“. Na druhou stranu není pravda, co se o Američanech obecně říká. Nejsou to tlustí lidé věčně se stravující ve fastfoodech. Spíš naopak, jedí samou zeleninu, ovoce a když maso, tak dietní.

Máš nějaký vzor, jemuž by ses rád přiblížil, nebo metu, na kterou se chceš v nejbližší době dostat?

Chtěl bych získat celoroční stipendium na vysokou školu do Ameriky, protože zatím tam studuji jenom o prázdninách. Můj první vzor byl Maxim Vangerov, ale dnes se snažím hrát spíš tak, aby se to líbilo lidem, ne podle něho.

Máš před vystoupením nebo před soutěží trému? Děláš nějaký rituál?

Rituál vůbec ne. Ale s tou trémou jsem na tom byl docela zajímavě. Měl jsem to tak, že jakmile nepůjdu hned, tak už mě tam nikdo nedostane. To bylo tak tři, čtyři roky zpátky, ale poslední dobou si to užívám.

foto: Petr Wagenknecht

Tvůj bratr je také velmi úspěšný houslista. Jste rivalové, nebo se spíše podporujete?

Ano, letos ještě soutěží na Kocianově houslové soutěži. Ne, nesoupeříme spolu. Ne že bych chtěl podporovat komunismus, ale v jednotě je síla (směje se). Ale od politiky radši dál.

Jakou muziku posloucháš ve volném čase? Chodíš na koncerty vážné hudby?

Ano, jistě. V Praze je hodně možností dostat se na dobré koncerty, a to i světových houslistů. Nedávno tam vystupovala například Anne – Sophie Mutter. Hlavně jde o to, načerpat inspiraci a podívat se, jak kdo co hraje. Samozřejmě poslouchám komorní hudbu, ale mám rád i pop a rock, třeba také skupinu Queen.

Jak nejradši vystupuješ? Sám na pódiu, jako sólista doprovázený orchestrem nebo třeba v triu?

Jako dnes, to bylo skvělé (doprovázen Komorní filharmonií Pardubice – pozn. red.). Je v tom jenom jeden problém. Když doprovází jenom klavírista, je schopen toho pochytit víc než padesát lidí v orchestru, to se týká toho, když já něco zkazím nebo někam skočím. Takže s orchestrem vše musí být „na krev“ secvičené. Hrál jsem ve smyčcovém triu, dokonce jsme vyhráli Národní soutěž ZUŠ a získali cenu za přínosnou dramaturgii a interpretaci hudby 20. století, což je paráda, protože 20. století se neinterpretuje vůbec snadno.

-AJ-

JAK TO BABIČKA ZAZNAMENALA

Matouš Michal se narodil do rodiny hudebně vzdělaných rodičů. Otec působil jako učitel hry na housle v ZUŠ v Polici nad Metují, maminka jako učitelka hry na violoncello, komorní a orchestrální hry ve stejné škole.

Už jako malé dítě se zajímal o veškeré dění kolem sebe, chtěl být stále zaměstnaný. Jako jednu z dalších her mu jeho otec nabídl hru na housle. Líbily se mu, protože viděl, že na ně hraje táta. Tak od 4 let navštěvoval ZUŠ v Polici nad Metují, kde jej táta vyučoval.

V 7 letech s ním poprvé přijel na „Kocianku“, aby jej seznámil s děním kolem soutěže. To se psal rok 1999. Od roku 2000 pak každoročně získával ocenění své práce – z 10 účastí v soutěži si odvezl 9 cen – v roce 2000 a 2001 třetí ceny, 2002 – 2004 první ceny, 2005 – 2007 druhé ceny a v roce 2008, při své poslední účasti v soutěži, získal první cenu a stal se laureátem jubilejního 50. ročníku Kocianovy

houslové soutěže. To už byl studentem Konzervatoře v Praze ve třídě profesora Jaroslava Foltýna, který mu nabídl spolupráci na dalším rozvoji už před několika roky.

Matouš se neúčastnil jen Kocianovy houslové soutěže. Několikrát zvítězil na mezinárodní houslové soutěži Mistra Josefa Muziky v Nové Pace, na Prague junior note i na mezinárodní soutěži ZUŠ. Věnoval se i komorní hře. Jeho smyčcové trio se stalo laureátem národní soutěže ZUŠ 2007, získalo cenu za přínosnou dramaturgii a interpretaci hudby 20. století. Je trojnásobným laureátem národní soutěže ve hře houslových duet Filčíkova Chrást. S komorním orchestrem ZUŠ v Polici nad Metují Archi piccoli, kde působil i jako sólista, opakovaně zvítězil v rozhlasové soutěži Concerto Bohemia. Hlavní cenou v soutěži bylo účinkování na Koncertě vítězů v přímém přenosu Českým rozhlasem a Českou televizí z paláce na Žofíně v Praze. V mezinárodní rozhlasové soutěži Concertino Praga 2007 získal cenu Z. Podhajské pro mimořádně nadané mladé umělce. Ve stejném roce vyhrál i nově vzniklou houslovou soutěž Archetti in Moravia. Jako sólista koncertoval s Filharmonií Hradec Králové, Filharmonií Bohuslava Martinů Zlín a Komorní filharmonií Pardubice. Opomenout nelze ani 2. místo z houslové soutěže ve Spojených arabských emirátech z roku 2006 v Dubaji, kde provedl Paganiniho Koncert D dur se Symfonickým orchestrem konzervatoře P. I. Čajkovského v Moskvě.

Významnou zkušeností pro něj byla i účast v soutěži Premio Paganini Genova 2008, kam byl vybrán na základě nahrávky jako nejmladší účastník ze 107 přihlášených soutěžících.

V letošním roce spolu se svým bratrem Šimonem zvítězil v mezinárodní rozhlasové soutěži Concertino Praga, získal i titul absolutní vítěz soutěže a cenu H. Karáskové. Na toto ocenění budou navazovat vystoupení na Koncertě vítězů v Rudolfinu a na Jihočeském festivalu v Bechyni, Třeboni, Jindřichově Hradci a Krumlově.

V červnu letošního roku se chystá už počtvrté

odcestovat do letní hudební školy v USA . Opět získal plné stipendium na studium v Meadowmount School of Music ve státě New York, kde studuje housle u profesora Charlese Avshariana a komorní hru u Davida Russella, Melissy Kraut, Patricie McCarthy, Gerarda Riberira, Erica Larsena, Owena Carmana a Waltera Sweda. Měl možnost účinkovat na masterclassech Stephena Shippse (University Michigan), Sally Thomas (Juilliard School), Grigorije Kalinovského (Manhattan School of Music), Williama van der Sloota (Mount College Calgary) a Endre Granata (University of Southern California).

V současnosti se připravuje na soutěž do švýcarského „International violin competition Sion 2009“, kterou založil Shlomo Mintz.

Za cenné profesní rady děkuje nejen profesorovi Foltýnovi, v jehož třídě na Konzervatoři v Praze studuje, ale i porotcům jednotlivých soutěží, kterých se zúčastnil. Všichni nějakým způsobem ovlivňovali jeho houslovou dráhu. Nejvíce ale děkuje svému tátovi, který jej k houslím přivedl, u houslí udržel a umožnil mu účast na soutěžích. A byla to právě „Kocianka“ a každoroční příprava na ni, která dávala smysl jejich snažení.

Děkuje i pořadatelům soutěže a všem, kteří soutěž nějakým způsobem zabezpečovali, za atmosféru, kterou dokázali vytvořit, za podmínky pro vlastní soutěž i za sympatie, které soutěžícím projevovali.

Z výše uvedeného výčtu činnosti a ocenění by se zdálo, že na nic jiného než na housle nemá Matouš čas. Není to tak zlé. Rád si zahraje fotbal, hokej, pracuje s počítačem, čte, poslouchá hudbu – vedle vážné hudby i ostatní hudební žánry- pracuje na zahradě, studuje angličtinu, vede v patrnosti děvčata, no prostě obyčejný kluk.

-LJ-

ZPOVÍDÁME POROTU

Po sečtení bodů bylo jasno

Druhá kategorie je u konce. Porota byla potěšena vysokou interpretační úrovní soutěžících. V neposlední řadě k tomu přispěl i šťastný výběr repertoáru, který odpovídal vyzrálosti mladých houslistů. Tato pochvala patří především osvíceným pedagogům. Povinná skladba prvního kola, Kocianova Ukolébavka Ges dur, byla výtečně pochopena i zahraničními účastníky. S vnitřním zaujetím a ušlechtilým výrazem ji přednesla dvanáctiletá polská houslistka Channele Bednarczyk, které porota udělila kromě první ceny i Cenu za nejlepší interpretaci skladby Jaroslava Kociana.

Vzhledem k rostoucí vyspělosti mladé generace se nabízí úvaha o prodloužení časového limitu v jednotlivých kategoriích. Bude tak možnost zařazovat i díla závažnějšího charakteru.

Po sečtení bodů vyplynulo jednoznačné pořadí. I kvalita nositelů čestných uznání byla tak vysoká, že si na své přišlo i publikum, které se dnes dostavilo v hojném počtu a odměňovalo interprety zaslouženým potleskem. Vytvořilo tak atmosféru spíše koncertní přehlídky než soutěžního klání.

Říká se, že hudba spojuje národy, což členové poroty s potěšením sledují i na Kocianově houslové soutěži. Je potěšující vidět v kuloárech vzájemnou přátelskou komunikaci mezi mladými hudebníky, kteří si byli ještě před chvilkou konkurenty na pódiu.

Dana Vlachová, František Novotný

Výsledková listina – II.kategorie – 2009

1. cena: Chanelle Bednarczyk, Polsko
Jaroslav Kocian: Ukolébavka Ges-
dur
Henryk Wieniawski: Vzpomínka
na Moskvu

2. cena: Una Stanic, Srbsko

3. cena: Miroslava Vážanská, Praha

ČU I.: Sumina Studer, Švýcarsko
Alice Vasilová, Praha

ČU II.: Robert Polle, Německo
Filip Zaykov, Praha

ČU III.: Alžběta Küchlerová, Kroměříž
Eliška Kukulová, Praha

UL: Enkhotgon Tumenbayar, Mongolsko

foto: Foto Irena

JAK TO SLYŠÍM JÁ...

Ve čtvrtek dopoledne jsem si vyslechl 2. kolo II. kategorie, ovšem než vás seznámím s tím, co běželo v sále při soutěži v mé hlavě při hodnocení jednotlivých výkonů, vrátím se ještě malou poznámkou k první kategorii (a vlastně i k těm dalším): „Moji milí soutěžící! Všichni jste byli a jste úžasní. To, že vás nějak hodnotím, je ode mě vlastně opovážlivost. Obdivuji vás všechny, kteří si stoupnete na pódium KHS!!! - Nicméně zvykejte si na kritiku, hodnocení.“ Dnes pokračuji dojmy z druhého kola II. kategorie:

Robert Polle: „Impozantní úvod – posluchač je hned zpočátku vtažen do děje. Celá skladba a její interpretace má svoji standardní úroveň. Počátek, vrchol, závěr – dokonalý dramatický oblouk. Houslista hraje dobře, ale platí u nezkoncentrovaného posluchače daň za tzv. „otevírací kus“ celého dopoledne a dnešní části soutěže. Předpokládám, že přijdou lepší výkony.“

Eliška Kukulová: „Rumunské tance jsou radostí pro každého posluchače pro svoji atraktivitu. Zdalipak jsou také radostí pro interpretku při nácviu? Kratší úseky jednotlivých skladeb spíše ruší přestávkami mezi výkonem soustředění posluchače. Strhující finále, tomu odpovídá první velký potlesk posluchačů.“

Alice Vasilová: „Pevný záběr houslistky ve forte na úvod skladby navozuje okamžitě dramatickou atmosféru. Po úvodu chvíle klidu, po klavírním sóle lehkost až kavárenská...Housle si povídají s klavírem... Celkový dojem – standardní výkon a posluchačsky místy velmi příjemná skladba. Konec dobrý, všechno dobré – a konec byl opravdu strhující!“

Sumina Studer: „Introdukce lehká jak vánek! I pro laika je zřejmé, že interpretka mistrovsky ovládá svůj nástroj. Opět posluchačsky atraktivní skladba, jako laik dávám návrh na medailové ocenění. Podle mě zatím nejvirtuóznější a jedinečně přesvědčivý výkon. Úžasný závěr! Divácký potleskoměr také naplno!!!“

Chanelle Bednarczyk: „Dramatická introdukce ukazuje mnohé z dovedností houslistky. Jako laik prakticky nemohu tuto kategorii hodnotit – každý další výkon zastihuje předchozí a úvodní výkony blednou ve světle těch posledních. Je to subjektivní dojem nebo

foto: Foto Irena

jsou poslední dva účinkující objektivně lepší, na vyšší úrovni? Strhující potlesk. Bravo! Počkám si na výsledkovou listinu..."

Alžběta Kuchlerová: „Standardní provedení dobře vybrané skladby pro stupeň rozvoje houslisty. Hezké. Ovšem ve stínu minulých dvou účinkujících. Opět strhující závěr. Nepochybně kvalitní výkon.“

Filip Zaykov: „1. skladba – dlouhá kantiléna zahraná s naléhavostí, hudebně vystavěná.... 2. skladba – efektní prskavka na úvod. Těžko hodnotit – kvalitní výkon, opět mají slovo porotci... jako laik si jen tiše lebedím u hezkých, nepochybně velmi kvalitně provedených skladeb. Chválím dobře vybraný program.“

Una Stanic: „Ze zahraničí často přijíždějí výborní houslisté. Una Stanic je jednou z nich. Už úvod nenechá nikoho na pochybách o její virtuozitě. Z laického pohledu se zdají být zahraniční účastníci II. kategorie virtuózněji připraveni, působí jistěji. Poslouchám, kaskády tónů letí sálem.... Bravo!!! Určitě jeden z nejlepších výkonů.“

Enkhotgon Tumenbayar: „Opět potvrzení kvalit zahraničních účastníků. Atraktivní skladba. Zajímavé provedení. Další „nejlepší výkon“. Interpret působí jistě od a do zet.“

Miroslava Vážanská: „Přesvědčivý výkon od prvních tónů. Zdravý tón houslí, nic neduživého, nervózního. Domnívám se, že v tomto případě si musí být kvalitou jist i laik. Zavřou se totiž oči a sníte... To jde jen u kvalitní hudby, kde nic neruší, ne?... Jen hudba a vy... Baletní scéna – tam snad pár chvil na pódiu i nějaká baletka tančila... Že by sen? Pravda, jsme na KHS... Otevřete oči a na pódiu je o něco víc než desetileté dítě, mladá slečna... Bravo interpretce i paní prof. Forsterové u klavíru, to byla lahůdka na závěr kategorie!!!“

-MN-

foto: Foto Irena

foto: Foto Irena

OPĚT NA SLOVÍČKO, TENTOKRÁT S FILIPEM ZAYKOVEM A JEHO DOPROVODEM

Filip je mezi soutěžícími jedním z mála chlapců. Na mou otázku, zda by byl ochoten udělat s námi krátký rozhovor, odpověděl s úsměvem a beze stopy nervozity. Jak je vidět, tento houslista se očividně nebojí.

Kdy a proč ses začal věnovat hře na housle?

Hře na housle jsem se začal věnovat v pěti letech. Vyšlo to z pěvecké soutěže Rozjezdy pro hvězdy, kde jsem vyhrál první cenu. Místní hudebníci mi poradili, ať začnu hrát na nějaký nástroj, a tak jsem si vybral housle.

Jak zvládáš trému před vystoupením?

Trému trochu mám. Někdy si dám do kapsičky talisman, teď jsem dostal tento houslový klíč (ukazuje na přívěsek ve tvaru houslového klíče), tak jsem si ho pověsil před hraním na krk.

Co říkají kamarádi ve škole na to, že máš spolužáka houslistu?

Já chodím do hudební školy, kde všichni hrajeme na hudební nástroj, takže jsem s nimi v partě.

Které hudební období, popřípadě skladatele, máš ty osobně nejradši?

Já mám rád všechno možné, nijak si nevybírám.

A podle čeho jsi tedy vybíral volnou skladbu?

Tu mi zrovna zvolil pan profesor. Mně se líbila, a tak jsem ji zde zahrál.

Na Filipově učiteli panu Fišerovi bylo vidět, že výuce hry na housle doopravdy rozumí. Začali jsme se bavit o Filipovi a skončili jsme povídáním o tom, o co všechno by se měl člověk snažit, chce-li ve hře na housle dosáhnout opravdového mistrovství.

Jaké byly vaše dojmy, když jste ho poprvé slyšel hrát?

Je to docela dlouho, co jsem ho slyšel poprvé hrát, jelikož budovu gymnázia a hudební školy máme u nás dohromady. Tehdy jsem ho slyšel jako žáka hudební

školy, ale u takto malých dětí je velice těžké rozpoznat, jak to s nimi půjde dál. Obzvláště u kluků, kteří rostou pomaleji. Neměl jsem tedy pocit, že z něj bude až tak dobrý houslista, ale teď bych řekl, že se klube velice dobře.

Už jste učil houslisty, kteří se zúčastňovali soutěží jako je tato?

To ano, koneckonců já učím asi čtrnáct let. Jan Mráček, žák, který u mě studuje na konzervatoři, tuto soutěž již dříve vyhrál. Učím i Olinku Šroubkovou, která byla loni druhá a letos přijede zase do čtvrté kategorie, takže tu mám již poměrně dost žáků. Nemluvě o tom, že i moji dva synové, Jan a Jakub, zde v minulých letech vyhráli. Starší Jan se stal dokonce laureátem celé soutěže.

Takže se nedá říct, že byste mu (s výjimkou příprav na soutěže) věnoval více péče než ostatním studentům?

Ono to je vždy dvojsečné. Jestliže se kantor věnuje žákovi až příliš, tak ho nikdy nenaučí samostatné práci. Kdybych se mu ale věnoval příliš málo, tak bude těžko přejímat to, co po něm chce. Takže kompromis mezi samostatnou prací žáka a svým přispěním k tomu, aby hrál lépe, se vždy musí hledat.

Co je podle vás pro talentovaného houslistu hlavní klíč k úspěchu?

Talent je nám vždy dán, s tím už nic neuděláme. Buď se s ním narodíme, nebo ne. To, co je pro mě nejdůležitější (a říkají to i všichni velcí umělci), je, že ať má toho talentu kolik chce, vždy musí převažovat práce. Ta práce však musí být cílevědomá. Žák by měl vědět, co se vlastně chce naučit. I když cvičíte šest hodin denně, je to k ničemu, pokud nevíte, co se chcete naučit a jak se to chcete naučit. Kromě pracovitosti je nutné, aby se uměl sám poslouchat, aby měl představivost a uměl rozeznat krásný tón od toho méně povedeného a aby věděl, že každá nota musí být hrána krásně. Dále by měl mít rozhled nejen úzce specializovaný na housle, ale měl by chápat hudbu v celé její šíři.

Filipova maminka byla celou dobu usměvavá a hrdá na svého syna. Za Filipův hudební talent podle ní můžou jeho balkánské kořeny a ona sama jej považuje za vysněné dítě každé maminky.

Po kom má podle Vás Filip ten hudební talent?

Nevím, jestli je to publikovatelné, ale myslím si, že já jsem zanedbaný hudební talent (směje se). U nás v rodině nikdo nehraje. Já jsem původně z Bulharska, takže si myslím, že svou roli zde hrají balkánské geny. Téměř všichni členové rodiny do desátého kolena na něco hrají nebo hráli. Ale nikdo od nás nikdy nechodil do hudební školy a ani se hudbou neživil. Ani z mé strany, ani ze strany Filipova otce, který je Čech.

Má Filip nějaké sourozence?

Ano, má šestiletou sestru. Ta sem přijede za čtyři roky. Hraje na housle a na flétnu.

Nemáte někdy strach, že když se bude takto intenzivně věnovat hře na housle, mohl by příliš rychle dospět a promeškat dětství?

O tom jsem přemýšlela už od doby, kdy byli on i jeho sestra úplně maličci. U Filípka byl však hračkou odjakživa hudební nástroj. Nejdříve začal chodit na zpěv, pak jsme ho z legrace přihlásili do televizní soutěže Rozjezdy pro hvězdy a on to tam tehdy vyhrál. Všichni tam byli nadšeni z jeho smyslu pro takt, tak se rozhodl, že zkusí hrát na housle. Doma máme klavír, pochopitelně housle pro něj i pro malou, flétnu, na kterou hrají obě dvě děti, profesionální xylofon, pak také milion kláves na baterky. Ani u naší mladší dcerky neexistuje, aby řekla: „Mami, já chci panenku.“

Ještě bych ná vás měla poslední dotaz: Když si odmyslíme to, že hraje výborně na housle, na co jste u svého syna pyšná nejvíce?

Jsem pyšná na to, že to je dítě své maminky. Je vynikající, že jakoby mimochodem vyhrává poslední tři roky všechny pražské matematické olympiády a strašně dobře se učí. Je to absolutně bezproblémové dítě. Netýká se ho nic z toho, co jsem slyšela od rodičů dětí ve věku jedenácti let. Od první třídy (teď je prvním rokem na gymnáziu) neměl žádnou dvojku, v matematice je absolutně nejlepší žák v ročníku, učí se francouzsky a anglicky. Je to prostě sen každé maminky.

-AP-

LAUREÁTI LET MINULÝCH

Vítězství v Kocianově houslové soutěži je pro houslistu prestižní záležitost a zároveň i znamením, že je ve své hudební kariéře na správné cestě. Jak dopadli ti, kteří tohoto titulu již před časem dosáhli?

Anja Bukovec, laureátka z roku 1993, je v současné době vyhledávaným hostem ve světových hudebních seskupeních a orchestrech. Pravidelně vystupuje ve Slovinsku, Rakousku, Německu, Itálii, Švýcarsku i České republice. Je známá jako umělkyně, která se nebojí propojovat odlišné hudební žánry, nezapomíná na krásu klasiky a zároveň do ní vnáší moderní prvky. Na kontě má již dvě CD s názvy „Gemini“ a „Follow“. Minulý rok hrála dokonce pro královnu Alžbětu II.

Talentovaná houslistka ze Singapuru, Min Lee, vyhrála „Kocianku“ rok po Anje. Termín „zázračné dítě“ u ní platí dokonale. Hrát na housle začala již ve dvou letech. Když jí bylo čtrnáct, byla přijata na studia na Yale, kde ji vyučoval známý hudebník Erick Friedman. Studia ukončila v sedmácti letech. Hraje s mnoha světovými orchestry, včetně našeho Pražského komorního orchestru. I ona vydala před časem své první CD nazvané příznačně „Debut“. Nemalou část svého výdělku dává na charitu.

Na pozici laureáta Kocianovy houslové soutěže se postupně dostaly i sestry Hemsingovy. Ragnhild v roce 2003 a Eldbjörg v roce 2005. Společně vystupují již od doby, kdy jim bylo pět a sedm let. Hrály pro norskou královskou rodinu v Národním divadle v Oslu a ve své zemi jsou známy z řady vystoupení naživo, v televizi i rádiu. Obě sestry rády vnášejí do své hudby prvky lidové tvorby, Eldbjörg vystupovala i s Pardubickým komorním orchestrem.

V současné době nejvýznamnější český laureát Pavel Šporcl se na nás usmívá z fotografie z roku 1986. Do podvědomí se zapsal nejen jako houslový virtuos, ale i jako miláček médií. Za toto postavení vděčí svým výrazným názorům i vzhledu. Jeho poznávacím znamením se staly šátky na hlavě. Na naší scéně získal přívlastek „enfant terrible“ a jako jediný z českých houslistů nové generace se objevil v knize světově uznávaného kritika a houslové-

LAUREATES OF LAST YEARS

Winning Kocian's competition is very prestigious affair and, for violin players, it is also a sign that their music career has the right direction. What have the laureates done since their success in this competition?

Anja Bukovec, the laureate from 1993 is nowadays very popular and sought out as a guest in many orchestras all over the world. She performs regularly in Slovenia, Austria, Germany, Italy, Switzerland and in the Czech Republic. She is famous as an artist who isn't afraid of connecting different music genres and bringing some modern elements into the beautiful classic. She has already released two CDs called „Gemini“ and „Follow“. Last year she performed for Elisabeth the second, the Queen of England.

A talented violin player from Singapore, Min Lee, won the Kocian Violin Competition the year after Anja. She was called „miraculous child“. She started playing the violin when she was only two years old and at fourteen she began to study at the University of Yale. There she was taught by the famous musician - Erick Friedman. She plays with many world orchestras including the Prague Chamber Orchestra. She has released one CD „Debut“. She gives a part of her income to charity.

The famous sisters Hemings won this competition too - Ragnhild in 2003 and

Eldbjorg in 2005. They have played together since they were five and seven. They have performed for the Norwegian Royal Family in the National Theatre in Oslo and in their country they are famous for their live performance on TV and radio. Both sisters bring Norwegian folk tradition to their music. Eldbjorg has performed with the Pardubice Chamber Orchestra.

Presently the most significant Czech laureate is Pavel Šporcl, who succeeded in 1986. He isn't known only as a virtuoso, he is also a darling of the media thanks to his sharp opinions and wearing scarves on his head.

His nickname on the Czech stage is „Enfant

ho historika Henryho Rothe: „Housloví virtuosové: Od Paganiniho do 21. století“. Na prahu nového tisíciletí se rozhodl představit světu housle bořící zažité konvence, a proto požádal nejlepšího českého houslaře Jana Špidlena o vyhotovení tohoto hudebního nástroje v neobvyklé modré barvě. Kromě barvy na nich můžeme objevit řadu inovací a vylepšení přispívajících k lepšímu zvuku a stabilitě nástroje: pozměněný obrys korpusu s krátkými růžky a úzkým okrajem, zvětšenou plochou eff, titanovým šroubem uvnitř krku, uhlíková výztuž římsy a nakonec i osobitě ztvárnění šneku se zapuštěným olověným závažím.

terrible“. Pavel Šporcl is the only one whose name has been written to the book „Violin Virtuosos: Since Paganini to the 21st century“ by internationally honoured critic and violin historian, Henry Roethe. At the beginning of the new millennium he decided to present a new violin that is completely extraordinary. The best Czech violinmaker, Jan Špidlena, has made a blue violin for him. Not only the colour is uncommon, there are other innovations that should help to improve the sound and the stability of this instrument.

-LJo-

-AP-

JEDINÉ HUDEBNÍ GYMNÁZIUM V ČR

Během rozhovoru s paní Hanou Metelkovou, učitelkou Pavly Tesařové, jsme se zapovídaly i o Gymnáziu Jana Nerudy v Praze. V samostatné budově vznikl před třinácti lety nový obor se zaměřením na hudbu. Nápad se zrodil v hlavě violoncellisty a bohužel již zesnulého ředitele Jana Vychytila (nyní školu vede František Kopecký). Projekt hudebního gymnázia je ojedinělý nejen v České republice, ale i v celé Evropě, proto byla jeho realizace velmi náročná. Na druhou stranu však otevřel mladým a šikovným dětem doposud nevídanou cestu za vzděláním jak všeobecným, tak odborným.

Na první pohled neshledáme na Gymnáziu Jana Nerudy v Praze celkem nic zvláštního. Nabízí několik odvětví: česko-francouzské, humanitní, přírodovědné a právě i hudební. Od ostatních škol se ovšem výrazně liší „osazenstvím“. Ve zdejší hudební třídě bychom nenašli pouze obyčejné žáky, kteří se přišli naučit matematiku, češtinu atd. Pravidelně sem dochází nadprůměrně až výjimečně nadaní studenti ze všech koutů republiky.

Jak známo, talent se musí rozvíjet. O kvalitní výuku se stará tým výborných profesorů z Hudební školy hl. města Prahy a také pedagogové z Hudební fakulty AMU. Mezi žáky a kantory vládne příjemná atmosféra.

Velkou předností je dovoz fakt, že škola nepřipraví žáka jen pro jeden konkrétní obor, ale dává mu možnost se vzdělávat po všech stránkách. Když si student po pár letech svého působení na škole uvědomí, že se nechce dál muzikou zabývat, není pro něj těžké. Přejít na jiný obor nebo po složení maturity pokračovat na jakékoli vysoké škole.

Nutnost věnovat se hudbě i učení běžných předmětů zároveň činí studium těžším, než je na obyčejných gymnáziích. Učitelé se snaží svým svěřencům pomáhat a práci jim ulehčovat. Mladí umělci se mohou prakticky kdykoli dostat do zdejší zkušebny a cvičit třeba jen tak pro radost, což většina z nich považuje za obrovskou výhodu, kterou by neměli ani na konzervatoři.

O užitečnosti gymnázia hovoří úspěchy absolventů nejen doma, ale i v zahraničí. I když si někdy žáci povzdechnou nad obtížností studia, velká část z nich postupem času ocení, že se naučili vytrvalé práci.

-PVa-

Povinná skladba - Alexandr Zarzycki: Mazurek 1. kolo III. kategorie – 1st round 2nd category:

foto: B. Petr

foto: B. Petr

foto: B. Petr

foto: B. Petr

ZPOVÍDÁME

Markéta Dominikusová, III. kategorie, Letohrad

Pamatuješ na moment, kdy jsi držela housle poprvé?

Poprvé to bylo asi v roce a půl a hrát jsem začala ve čtyřech letech.

Jste hudební rodina?

Mamka učí i hraje na klavír, bratr hrál na příčnou flétnu a sestru nadchly housle.

Stíháš i další koníčky kromě houslí?

Určitě se snažím věnovat i jiným věcem, které mě baví. Chodila jsem na dramaťák, ale bohužel jsem později byla jediná členka, takže to nešlo.

Myslíš si, že tvoje záliba hodně ovlivňuje chod vaší rodiny?

Ani ne, ale rodiče mě rozhodně podporují a pomáhají mi.

Jak se ti líbila povinná skladba?

Ze začátku moc ne, avšak postupem času jsem se pro ni nadchla. Myslím, že byla docela těžká.

Markéta Nádvorníková, III. kategorie, Police nad Metují

Pamatuješ na moment, kdy jsi držela housle poprvé?

Bylo mi pět let. Šly jsme s mamkou za paní učitelkou na zpěv a ta nás poslala za výborným panem učitelem na housle. Hned jsme si padli do oka.

Stíháš i další koníčky kromě houslí?

Koníčky asi ne, ale mám psa, se kterým často chodím na procházky.

Na jakého houslistu si vzpomeneš jako na prvního?

Líbí se mi jak hraje Maxim Vengerov.

Účastnila ses i jiných soutěží?

Vystupovala jsem třeba na soutěži v Kroměříži nebo na Prague junior note.

David Petrlík, III. kategorie, Clermont – Ferrand, Francie

Pamatuješ na moment, kdy jsi držel housle poprvé?

To bylo v mých šesti letech v Clermontu.

Stíháš i další koníčky kromě houslí?

Věnuji se sportu. Dříve jsem plaval, teď se zaměřuji na bojové umění taekwon – do.

Máš nějaký vzor?

Rozhodně obdivuji všechny, kteří něco do-

kázali.

Líbila se ti povinná skladba?

Ano, je pěkná.

III. KATEGORIE - VÝSLEDKY

Do 2. kola postoupili – into the 2nd round proceeded:

Tsendayush Namuun	Mongolsko
Nádvorníková Markéta	Police nad Metují
Petrlík David	Francie
Husztí Gabrielle	Rakousko
Dziadek Weronika	Polsko
Milakovic Tijana	Srbsko
Dominikusová Markéta	Letohrad
Dawn Yah Helena	Singapur
Schäferová Eva	Liberec

Upomínkový list obdrží – a certificate will obtain:

Čelakovský Petr	Hradec Králové
Battur Dulguun	Mongolsko

ZPOVÍDÁME

Petr Čelakovský, III. kategorie, Hradec Králové

Pamatuješ na moment, kdy jsi držel housle poprvé?

Když mě mamka přivedla k paní učitelce, která zkoušela, jaké housle mi sednou. Bylo mi asi pět.

Stíháš i další koníčky kromě houslí?

Navštěvuji kroužek rybaření.

Na jakého houslistu si vzpomeneš jako na prvního?

Mým vzorem je Jaroslav Kocian.

Účastnil ses i jiných soutěží?

Pravidelně jezdím na soutěže hudebních škol.

Jak se ti líbila povinná skladba?

Myslím, že byla celkem těžká, ale hrála se vcelku dobře.

-PVa-

Z pera Miluše Barvínkové, učitelky ZUŠ J. Kociana

Výběrem povinné skladby pro třetí kategorii udělala loňská porota určitě většině houslistů radost. Zarzyckého Mazurek je dílo zde v Ústí ještě nehrané, a jak mi potvrdili soutěžící, líbilo se jim a rádi je cvičili. Ne že by bylo jednoduché, naopak – skrývalo mnoho úskalí, ale i možností, jak předvést své technické dovednosti – flažolet, dvoj-hmaty, akordy, ricochet... A pokud byl někdo tak nad věcí, že skladbu krásně muzikantsky procítil, byla to opravdu lahůdka.

Těšíme se na další novinky, které porota vybere.

III. kategorie – 11 soutěžících : Polsko – 1, Srbsko – 1, Mongolsko – 2, Singapur – 1, Česko – 4, Rakousko – 1, Francie – 1

ZE ZÁKULÍ

foto: Foto Irena

foto: Foto Irena

foto: Foto Irena

foto: Foto Irena

Povinná skladba -Otakar Ševčík: Holka modrooká 1. kolo IV. kategorie – 1st round 2nd category:

foto: B. Petr

foto: B. Petr

foto: B. Petr

foto: B. Petr

ZPOVÍDÁME

Olga Šroubková, IV. kategorie, Praha
Máš nějaký vzor? Jaké jméno z houslového světa se ti vybaví jako první?

Tak například úžasný viruos je Jaša Hajfec, ten už ale bohužel nežije. Pak se mi taky hrozně líbí, jak hraje moje maminka (usmívá se).

Pamatuješ si, kdy jsi poprvé držela housle v ruce?

Asi ve třech letech jsem si právě od mámy půjčila housle, vzrsla jsem na struny a zpívala jsem k tomu maminčiny písničky.

Stíháš se věnovat ještě jiným koníčkům?

Určitě, snažím se. Na gymnáziu mám jako druhý předmět příčnou flétnu a také obligátní klavír, takže stíhám, ale všechno se to vlastně točí kolem hudby. Jinak já jsem absolutně nesportovní člověk, akorát občas plavu, protože mám úplně křivá záda a to je tak všechno.

Jakých dalších soutěží ses účastnila?

Třeba Prague junior note.

Lukáš Dašek, IV. kategorie, Prostřední Svince

Pamatuješ si, kdy jsi poprvé držel housle v ruce?

Asi v pěti letech a v podstatě od té doby se jim věnuji.

Stíháš i další jiné koníčky?

Já zas tolik nehraji, takže svůj volný čas využívám i jinak.

Máš nějaký hudební vzor?

Pavel Šporcl určitě hraje dobře. Zmínil bych ještě Bohuslava Matouška.

Jakých soutěží ses účastnil?

Pravidelně jezdím sem do Ústí, byl jsem v Kubíně, v Nové Pace a pak na menších soutěžích.

Líbila se ti povinná skladba?

Holka modrooká se mi líbí.

-AJ-

IV. kategorie – 13 soutěžících : Polsko – 3, Česko - 9, Litva - 1

Do 2. kola postoupili – into the 2nd round proceeded:

Mazancová Pavla	Police nad Metují
Šroubková Olga	Praha
Drda Leoš	Haviřov
Michal Šimon	Praha
Pavlová Ludmila	Praha
Svěcená Julie	Praha
Bucholc Aleksandra	Polsko
Němcová Lenka	České Budějovice

Upomínkový list obdrží – a certificate will obtain:

Dašek Lukáš	České Budějovice
Chijenaite Rakele	Litva
Zgorzalek Franciszek	Polsko
Sandel Ela	Polsko
Paitan Gerardo	Praha

Z pera Miluše Barvínkové, učitelky ZUŠ J. Kociana

Co říci k Ševčíkově Holce modrooké? Vůbec bych se neodvážila nikoho kritizovat, protože jako houslistka sama dobře vím, jak hrozně obtížná tato skladba je. Smekám před každým, kdo je schopen v patnácti nebo šestnácti letech Holku modrookou zahrát. Že úroveň byla rozdílná, je pochopitelné- alespoň neměla porota těžké rozhodování o postupech.

V tomto věku již některé svazuje přílišná zodpovědnost, jiné přepadla ukrutná tréma, ale většina výkonů nás příjemně naladila a natěšila na 2. kolo.

LIDOVÁ ETYMOLOGIE ANEB HOUSLE POD LUPOU DETEKTIVŮ

Moje maminka mne vychovávala pevnou rukou, vydávajíc hojné zákazy, příkazy a nařízení, abych na silnici do dospělosti neporušil mnoho předpisů a zdárně se přehoupl do kýženého věku za „osmnáctkou.“ Jako malý jsem nedával příliš pozor, nepamatuji si všechny ty maminčiny dopravní předpisy, a proto ze mne vyrostl klasický pirát silnic. Ale stejně jako neurvalý řidič si nejlépe zapamatuje blikající modré majáčky ve zpětných zrcátkách, já si živě vzpomínám na slova, kterými mamka končila svoje monology: „...a šmytec valdauf!“

„Říká se smyčec!“ opravili mne všichni houslaři či houslisté, u kterých jsem marně prosil o pomoc. Nikdo mi nedovedl říct, jestli onen tajemný výraz nějak souvisí přímo s houslemi, hrou na housle nebo alespoň s futrálem. Přitom „smyčec“ a „šmytec“ jsou si tolik podobná slova s tak odlišným významem: první označuje známou pomůcku hudebníka. Druhé občas slyšíme z úst hádajícího se protivníka: „Půjdeš tam a šmytec!“ Zahrajme si na detektivy a pokusme se objasnit záhadu.

V kombinaci s „valdaufem“ získáme zapeklitou složeninu, která může mít hodně významů a původů. Například na Moravě se používá nářečné označení smyčce – šmytec. Dokonce se tak jmenuje jistý soubor. Zkomolenina německého jména Schmidt Waldauf mi nepřipadá příliš pravděpodobná, a tak se raději kloním k příjmení dirigenta Valdaufa, který smyčcem ukončoval vystoupení svého orchestru. Jeho závěry byly natolik razantní, až hráč prvních houslí, kterému slavný dirigent smyčcem často máchal před očima, začal používat „šmytec valdauf“ pro pobavení spoluhráčů v zákulisí. Může odtud pocházet pravda? Záhada houslového citoslovce však není zdaleka rozluštěna a nyní vyvstane v celé své zákeřnosti. Existuje totiž další zákeřnější, zapeklitější, podivnější slovní spojení „basta fidli!“ Zdá se, že jsme, milí detektivové, v háji jak Baťa s „dřevákama“.

Stejně jako svoji nejoblíbenější nadávku řadím do kategorie povolovačů (používám ji v případě, kdy potřebuji

například povolit zarezlý šroub), výrazy „basta fidli“ i „šmytec valdauf“ jsou klasickými ukončovači (jejich cílem je dodat autoritu předcházející řeči). „Basta“ v překladu z italštiny znamená leť. Přesto si ale nemyslím, že bychom měli hledat právě tam, i když Itálii můžeme považovat za kolébku slavných houslařů a houslistů. Smutné je, že ani po zkomolení výrazu na „basa - fidli“ neexistuje žádný náznak souvislosti se světem houslí... Tato druhá fráze je nerozluštitelná. Milí detektivové, naše dedukce nebyla úspěšná.

Nechme tedy dál maminky častovat své ratolesti záhadnými výrazy, které možná souvisí a možná nesouvisí s houslemi.

Milým zamotáním hlavy na konec jsou pak krásně znějící varianty „basta valdauf“ a „šmytec fidli.“

-PV-

Z DENÍKU JAROSLAVA KOCIANA

Navštívil jsem téměř všechna hlavní města Evropy a bezmála také všechny kontinenty, cestou jsem se setkal s nejznámějšími hudebníky a zpěváky té doby. Přesto nejraději vzpomínám na zážitky z cest po domově; na koncerty v malých městečkách Čech a Moravy, na nevytopené sály a rozladěné klavíry.

Velmi komická událost se mi jednou stala v Soběslavi. Tehdy jsem zahajoval v divadelním sále svůj pořad Dvořákovým koncertem. Sál byl nevytopen, ruce byly zkřehlé, a tak nebylo divu, že můj klavírista v jednu chvíli sáhl trochu vedle.

Všiml jsem si toho a říkal si jen tak pro sebe: „Že se ten Polívka studem nepropadne!“

A v tu chvíli se to stalo. Klavírista Vladimír Polívka se s patřičným rachotem opravdu propadl. Jevištní propadlo, na němž stála nešťastnou náhodou pianistova židle, bylo špatně zajištěno.

Kromě několika oděrek z toho pianista vyšel celkem dobře. Zato já jsem z toho mohl mít infarkt. Tehdy jsem si slíbil, že už ani v duchu nikomu nepopřeju, aby se propadl.

-LJo-

Program zítra

9. května 2009

14.30 hodin

**Závěrečný koncert vítězů a laureátů
51. ročníku KHS 2009**

Zpravodaj Kocianovy houslové soutěže – informační bulletin 51. ročníku, vychází denně mezi

5.-9. květnem 2009

Vydává tiskové středisko KHS

Šéfredaktor: Lenka Janyšová

Redaktoři: Ludmila Johnová, Adéla Povrová, Miroslav Němec, Petra Vaňousová, Anežka Jakubcová,
Petr Vacek

Sazba: Petr Dušek, Petr Lechmann

Mobil: 773665996

Tisk: ZUŠ Ústí nad Orlicí

KYOCERA